

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ

Όπως και η οικονομία του Βελγίου γενικότερα, έτσι και ο τραπεζικός τομέας της χώρας χαρακτηρίζεται από έντονη διεθνοποίηση και εξωστρέφεια. Εκτιμάται ότι από τις 81 τράπεζες που λειτουργούσαν στο τέλος του 2021 στη χώρα, το 80% είναι υποκαταστήματα ή θυγατρικές ξένων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και μόνο το 20% έχουν βελγική πλειοψηφία στο μετοχικό τους κεφάλαιο. Από την άλλη, 13 βελγικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα δραστηριοποιούνται σε 27 χώρες του εξωτερικού με 77 οντότητες.

Στις αρχές του 2022, αναλογούσαν 183 υποκαταστήματα τραπεζών σε 1 εκατ. κατοίκους. Ο αριθμός αυτός ανέρχεται σε 329 ανά εκατ. κατοίκους αν ληφθούν υπ' όψιν όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Επίσης αναλογούν περίπου 7.900 ATM σε 1 εκατ. κατοίκους, αλλά ο αριθμός αυτός τείνει να μειωθεί λόγω της πολιτικής ενθάρρυνσης της χρήσης πιστωτικών και άλλων καρτών, αλλά και γενικότερα της ψηφιοποίησης των τραπεζικών λειτουργιών.

Το e-banking και mobile banking ακολουθούν σαφή τάση ανάπτυξης: εκτιμάται ότι υπάρχουν 14,6 εκατ. εγγραφές και 10,5 εκατ. σε e-banking mobile banking, επί πληθυσμού 11,6 εκατ.

Στο τέλος 2023 το σύνολο του ενεργητικού του τραπεζικού συστήματος της χώρας ανήρχετο σε 1,2 τρις περίπου. Τα δάνεια προς τα νοικοκυριά αντιπροσώπευαν το ¼ των ισολογισμών των τραπεζών και το 32,6% του συνολικού δανεισμού. Οι διατραπεζικές απαιτήσεις το αντιπροσώπευαν το 21% του ενεργητικού και οι επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους το 15%. Ο εταιρικός δανεισμός σε επιχειρήσεις μη χρηματοπιστωτικού χαρακτήρα αντιπροσωπεύει περίπου το 14% του συνολικού ενεργητικού και το 27,3% του συνολικού δανεισμού. Το 61% των υποχρεώσεων του βελγικού τραπεζικού συστήματος αφορά υποχρεώσεις προς πελάτες (συμπεριλαμβανομένων των πιστωτών) και συνίστανται κυρίως σε πάσης φύσεων καταθέσεις. Επίσης, οι διατραπεζικές οφειλές αντιπροσωπεύουν το 19% του συνόλου των υποχρεώσεων.

Μετά τη τραπεζική κρίση του 2008, οι βελγικές τράπεζες βελτίωσαν τους ισολογισμούς και την αποδοτικότητά τους. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η απόδοση των επενδύσεων (ROI) διαμορφώθηκε στο 10,2% το 2023, ο δείκτης κάλυψης ρευστότητας στο 151,8% και τα λεγόμενα κόκκινα δάνεια αντιπροσώπευαν το 1,3% του συνόλου. Η κάλυψη του δανεισμού από καταθέσεις ανήλθε στο 92,8%.

Σύμφωνα με πρόσφατη έκθεση της βελγικής Αρχής Ανταγωνισμού (ABC) η τραπεζική αγορά της χώρας είναι σχεδόν ολιγοπωλιακή με τέσσερις τράπεζες BNP Paribas Fortis, KBC, Belfius και ING – συγκεντρώνουν τη συντριπτική πλειοψηφία της δραστηριότητας στον κλάδο. Στο τέλος του 2022, οι

τέσσερις αυτές τράπεζες κατείχαν το 68% των 19 εκατομμυρίων βελγικών τρεχουσών λογαριασμών και το 71,5% των 18 εκατομμυρίων ρυθμιζόμενων λογαριασμών ταμειυτηρίου.

Εν τω μεταξύ, σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Βελγίου, οι αποταμιεύσεις στο σύνολο του βελγικού τραπεζικού συστήματος μειώθηκαν κατά 28,5 δις ευρώ το δίμηνο Οκτωβρίου-Νοεμβρίου 2023 κυρίως λόγω του πρόσφατου ετήσιου κρατικού ομολόγου που προσέφερε ανταγωνιστικό επιτόκιο και εκδόθηκε προκειμένου να ασκηθεί πίεση, μέσω ανταγωνισμού, στις τράπεζες για να αυξήσουν τα επιτόκια καταθέσεων, σε μία προσπάθεια της κυβέρνησης να προστατεύσει το εισόδημα του μέσου Βέλγου, το οποίο έχει διαβρωθεί από τον πληθωρισμό.

Αναλυτικότερα, από το τέλος Ιουλίου έως το τέλος Αυγούστου 2023, οι ρυθμιζόμενες καταθέσεις ταμειυτηρίου μειώθηκαν κατά 18 δις. ευρώ στα 279,29 δις. ευρώ. Τον Σεπτέμβριο το ποσό μειώθηκε ξανά κατά σχεδόν 10,4 δις. Ευρώ, στα 268,89 δις ευρώ.

Ο τραπεζικός τομέας απασχολεί περί τα 50.000 άτομα, ενώ ο ευρύτερος χρηματοπιστωτικός περί τα 112.000.

Από τις σημαντικότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο τραπεζικός τομέας της χώρας είναι η διεύρυνση της ψηφιοποίησης των παρεχόμενων υπηρεσιών, η τόνωση της κυβερνοασφάλειας, η εξεύρεση κατάλληλου στελεχιακού δυναμικού λόγω του ανταγωνισμού που υφίσταται από μεγάλες εταιρείες κυρίως τεχνολογίας και η χρηματοδότηση επενδύσεων που άπτονται της ενεργειακής της μετάβασης.

Οι συστημικές τράπεζες του Βελγίου είναι: KBC Group, BNP Paribas Fortis, Euroclear Holding, ING Belgium, Belfius Bank, The Bank of New York Mellon, Investeringsmaatschappij Argenta και Crelan.